WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

ZP-KNPS.431.6.37.2017.KJ

Wrocław, dnia 20 grudnia 2017 r.

Pani
Anna Lipka
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Marcinowicach

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 9-11 października 2017 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.), zwanej dalej „ustawą" oraz § 5 rozporządzenia z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543 ze zm.) zespół kontrolerów: Krzysztof Jakubowski – inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Urszula Szczeblowska – starszy inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Marcinowicach, ul. Tuwima 22/1, 58-124 Marcinowice z zakresu realizacji zadań, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 9 października 2017 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 9 czerwca 2017 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem kontroli na II półrocze 2017 r.

Jednostką kieruje Pani Anna Lipka zatrudniona na stanowisko Kierownika GOPS w Marcinowicach od dnia 20 października 2014 r.

Pani Anna Lipka ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Podpisany w dniu 17.11.2017 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Marcinowicach w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 10, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19 i 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowywania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawiania pogrzebu (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

142

Ośrodek nie przyznawał i nie wypłacał zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (art. 17 ust. 1 pkt 6 ustawy), gdyż zgodnie z wyjaśnieniami Kierownika Ośrodka, nie wnioskowano o powyższą formę pomocy.

Zadanie z art. 17 ust. 1 pkt 7 ustawy, dotyczące przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, nie było realizowane, gdyż jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka nie złożono wniosków o pomoc w powyższym zakresie.

Ustalono, że Kierownik Ośrodka, na podstawie Zarządzenia Nr 111/2014 z dnia 27 października 2014 r. Wójta Gminy Marcinowice, wydaje decyzje administracyjne w indywidualnych sprawach potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1938).

Zadania z art. 17 ust. 1 ustawy dotyczące: przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8), opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9) oraz organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11) w okresie objętym kontrolą nie były realizowane, bowiem jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka, nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie.

Ponadto Kierownik Ośrodka oświadczył, że Gmina Marcinowice nie prowadzi mieszkań chronionych (art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy), ze względu na brak odpowiedniego lokalu i środków finansowych.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 4, 5 ustawy, które dotyczą;

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych specjalnych (pkt 1),
- realizacji programów osłonowych (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach (pkt 5).

Nie realizuje natomiast zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy dotyczącego przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek, gdyż jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie złożono wniosków na ww. formę pomocy.

Gmina na swoim terenie nie prowadzi i nie zapewnia miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym (art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy). Zgodnie z wyjaśnieniami Kierownika osoby wymagające umieszczenia w domu pomocy społecznej kierowano do placówek odpowiedniego typu zlokalizowanych poza terenem gminy, natomiast w razie potrzeb Ośrodek kieruje osoby do ośrodka wsparcia w Wałbrzychu.

Ponadto Kierownik Ośrodka oświadczył, że w okresie objętym kontrolą GOPS w Marcinowicach nie opracowywał i nie realizował projektów socjalnych (art. 17 ust. 2 pkt 3a), ponieważ nie było potrzeb w tym zakresie.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6 i 9 ustawy, które dotyczą:

- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9).

Gmina nie organizuje i nie świadczy specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy), gdyż jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka, w okresie objętym kontrolą nie były zgłaszane potrzeby w tym zakresie.

Zadanie dotyczące przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (art. 18 ust. 1 pkt 4 ustawy) nie było realizowane, gdyż jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka, w okresie objętym kontrolą, na terenie gminy nie wystąpiła klęska żywiołowa ani ekologiczna.

Gmina nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy), z wyjaśnień Kierownika Ośrodka wynika, że mieszkańcy gminy są kierowani do Środowiskowego Domu Samopomocy w Świdnicy.

Zadanie z art. 18 ust. 1 pkt 7 dotyczące przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a oraz zadanie z art. 18 ust. 1 pkt 8 dotyczące przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku

i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie były realizowane, bowiem, jak zapewnił Kierownik Ośrodka na terenie Gminy Marcinowice nie przebywają i nie zamieszkują cudzoziemcy, o których mowa w art. 5a ani cudzoziemcy, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina koordynuje realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (zadanie wynikające z art. 110 ust. 1 pkt 4 ustawy).

W Gminie Marcinowice zadanie wskazane w art. 110 ust. 5 ustawy, dotyczące wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy, nie było realizowane. Jednak, jak zapewnił Kierownik Ośrodka, osobom zgłaszającym się do Ośrodka udzielano informacji w powyższej kwestii oraz pomagano w pisaniu i składaniu pozwów.

Kierownik GOPS w Marcinowicach składał Radzie Gminy coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Kierownik GOPS w Marcinowicach spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy, za wyjątkiem

która ukończyła studia wyższe licencjackie na kierunku pedagogika opiekuńczo - wychowawcza (ukończone w czerwcu 2004 r.), oraz studia wyższe magisterskie na kierunku pedagogika w zakresie pedagogiki opiekuńczej i pracy socjalnej (ukończone w czerwcu 2007 r.). Posiadane przez ww. kwalifikacje nie spełniają wymogów zawartych w art. 116 i 156 ustawy, w związku z tym ww. nie mogła być zatrudniona na stanowisku pracownika socjalnego, wykonywać jego zadań, w tym przeprowadzać rodzinnych wywiadów środowiskowych.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia w wysokości 250 zł wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywało 4 pracowników socjalnych terenowych zatrudnionych w GOPS, w tym która nie posiada wymaganych ustawą o pomocy społecznej kwalifikacji do wykonywania zawodu pracownika socjalnego.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje obszar Gminy Marcinowice zamieszkały przez 6 361 mieszkańców, w tym 193 rodziny i osoby samotnie gospodarujące objęte pracą socjalną (stan na 31.12.2016 r.) oraz przez 6 414 mieszkańców, w tym 109 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (stan na 31.08.2017 r.)

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Marcinowicach na dzień kontroli było zatrudnionych 3 pracowników socjalnych pracujących w terenie, w tym jeden pracownik nieposiadający kwalifikacji do wykonywania zawodu pracownika socjalnego.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej, ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

W przypadku GOPS w Marcinowicach powyższy wskaźnik nie jest spełniony, gdyż mając na uwadze powyższe, Ośrodek aktualnie zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy 2 pracowników socjalnych posiadających kwalifikacje wymagane ustawą o pomocy społecznej.

Na terenie Gminy Marcinowice nie ma mieszkań chronionych. Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych.

<u>W sprawach dot. przyznawania pomocy w formie udzielania schronienia stwierdzono następującą nieprawidłowość:</u>

1. W przypadku sprawy nr 1 (J.P.) stwierdzono brak doręczenia stronie decyzji nr GOPS/19s/02/2016 z dnia 10.02.2016 r.

   Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności

doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno prawne stron. Przepisy art. 39 i następne k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

W sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania zasiłków celowych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1 W sprawie nr 1 (P.Z.) decyzją nr GOPS/226c/02/2017 z dnia 20.02.2017 r. przyznano stronie pomoc w formie zasiłku celowego na wniosek złożony w dniu 15.02.2017 r. Ośrodek ustalając dochód rodziny za styczeń 2017 r. odliczył od dochodu alimenty w wysokości 600 zł zamiast 200 zł, które faktycznie poniosła strona. Błędnie ustalony dochód nie miał wpływu na przyznanie stronie prawa do zasiłku celowego.

Zgodnie z art. 8 ust. 3 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o: kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

W sprawach dotyczących potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 2 (E.G.) błędnie ustalono okres objęcia osoby ubezpieczeniem. Decyzją U.ZDR.-10/2016 z dnia 9.11.2016 r. na wniosek strony (z dnia 9.11.2016 r.) potwierdzono prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych od 9.11.2016 r. do 31.12.2016 r. tj. na okres krótszy niż 90 dni, zamiast udzielić świadczenia na okres 90 dni, zgodnie z art. 54 ust. 8 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Zgodnie art. 54 z ust. 9 i 10 cytowanej ustawy, w przypadku objęcia osoby ubezpieczeniem zdrowotnym z innego tytułu oraz zmiany sytuacji dochodowej lub majątkowej, niezwłocznie

147

stwierdza się wygaśnięcie decyzji w zakresie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej. W toku kontroli ustalono, że Strona po 31 grudnia 2016 r. nadal nie miała prawa do ubezpieczenia z innego tytułu.

W sprawdzonych sprawach dotyczących dożywiania dzieci stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W okresie objętym kontrolą Kierownik Ośrodka udzielał pomocy w formie posiłku bez wydania decyzji administracyjnej i ustalania sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego dla 2 dzieci w 2016 r. oraz dla 1 dziecka w 2017 r. (do dnia kontroli), pomimo tego, że Rada Gminy Marcinowice nie ustanowiła programu osłonowego w zakresie dożywiania. Działanie Ośrodka w tym zakresie jest niezgodne z wytycznymi Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zawartymi w załączniku do Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020". W dziale V.2 ww. załącznika wskazano, że: w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka o potrzebie udzielania pomocy w formie posiłku, natomiast w dziale V.2.1 wskazano, że: przyznanie pomocy, o której mowa w pkt V.2 w przypadku przyjęcia przez gminę odpowiedniego programu osłonowego, o którym mowa w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, nie wymaga wydania decyzji administracyjnej i ustalenia sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego.

2. W podstawach prawnych decyzji przyznających posiłek powołano art. 39 ustawy o pomocy społecznej, który stanowi, że w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby życiowej rodziny może być przyznany zasiłek celowy. Ośrodek przywołał przy tym prawidłowo art. 48 ustawy, zgodnie z którym osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona.

   Zgodnie z art. 107 k.p.a. decyzja powinna być sformułowana ze szczególną dbałością o jasność i precyzję wypowiedzi, musi być jednoznaczna i nie budzić jakichkolwiek wątpliwości. W podstawie prawnej winy być przywołane faktyczne przepisy, które legły u podstaw jej wydania.

W sprawdzonych sprawach dotyczących kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. We wszystkich sprawdzonych decyzjach dotyczących ustalenia odpłatności strony za pobyt w domu pomocy społecznej wskazywano kwotę, jaką miesięcznie ma ponosić osoba za pobyt w placówce, nie podawano natomiast, że odpłatność ta stanowi 70% jej dochodu. Ponadto z decyzji wydanej w dniu 6.09.2017 r. Nr GOPS/DPS03a/09/2017 (sprawa nr 1. S.B.) ustalającej odpłatność za pobyt w DPS nie wynika, od kiedy osoba przebywa w domu pomocy społecznej i w jakiej kwocie ustalona została odpłatność za pierwszy niepełny miesiąc jej pobytu w placówce. Na podstawie przedłożonych akt sprawy ustalono, że Strona przebywa w domu pomocy społecznej od 27.08. 2017 r.
   Artykuł 107 k.p.a. w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja. W związku z powyższym każda decyzja powinna być formułowana ze szczególną dbałością o jasność i precyzję wypowiedzi, musi by jednoznaczna i nie budzić jakichkolwiek wątpliwości, bowiem adresatami decyzji są osoby, które mogą mieć problemy z prawidłowym zrozumieniem jej treści.

2. W sprawie nr 2 (S.B.) decyzją Nr GOPS/DPS/02/09/2017 z dnia 6.09.2017 r. nałożono na Stronę obowiązek ponoszenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej w kwocie 1 159,38 zł miesięcznie (w oparciu o dochód strony tj. emeryturę wraz z dodatkiem pielęgnacyjnym, który w sierpniu 2017 r. wyniósł 1 656,26 zł) oraz za wrzesień 2017 r. proporcjonalnie (Strona umieszczona w DPS od 5.09.2017 r.) tj. za okres 26 dni pobytu w placówce w kwocie 1 004,80 zł.
   W sytuacji, gdy osoba została umieszczona w domu pomocy społecznej nie od początku miesiąca, a np. w połowie miesiąca, wysokość odpłatności za pobyt w placówce powinna zostać proporcjonalnie zmniejszona. Należy wówczas przez analogię zastosować zasadę określoną w art. 106 ust. 3 zdanie drugie ustawy, tj.: *„W przypadku, gdy uprawnienie do świadczenia nie obejmuje pełnego miesiąca, świadczenie przyznaje się za niepełny miesiąc, a kwotę świadczenia ustala się, dzieląc pełne kwoty przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni objętych świadczeniem.* W związku z tym, podstawa do ustalenia odpłatności za dom pomocy społecznej za pierwszy niepełny miesiąc powinna być obliczona poprzez podzielenie średniego

149

miesięcznego kosztu utrzymania za pobyt w domu pomocy społecznej przez liczbę dni kalendarzowych w danym miesiącu i poprzez pomnożenie tej kwoty przez liczbę dni pozostałych w danym miesiącu od dnia umieszczenia osoby w placówce. Od tak określonej podstawy ustala się odpłatność mieszkańca domu na poziomie wynikającym z art. 61 ust. 2 pkt 1 ustawy. Zgodnie z tym zapisem opłatę za pobyt w domu wnosi mieszkaniec domu w wysokości nie większej jednak, niż 70% jego dochodu.

Wysokość opłaty należnej od mieszkańca domu pomocy społecznej za pierwszy niepełny miesiąc jego pobytu w domu pomocy społecznej jest warunkowana jedynie osiąganym przez niego dochodem i średnim miesięcznym kosztem utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej. W przypadku, gdy osiągane przez mieszkańca dochody kształtują się w wysokości odpowiadającej wysokości odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, brak jest podstaw do zmniejszenia zobowiązania ciążącego na mieszkańcu domu pomocy społecznej proporcjonalnie do liczby dni, w jakich przebywał on w placówce.

Średni miesięczny koszt utrzymania w Domu Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich we wrześniu 2017 r. wynosił 3 000,00 zł. Odpłatność mieszkańca za pełny miesiąc ustalona została w kwocie 1 159,38 zł (tj. w wysokości 70% dochodu, który wynosił 1656,26 zł). Kwota odpłatności za 26 dni pobytu to 2 600,00 zł (3 000,00 zł : 30 dni x 26 dni = 2 600,00 zł). W związku z tym, iż 70% dochodu strony nie pokrywa całości należności za pobyt we wrześniu, Gmina powinna dokonać dopłaty do kwoty 2 600,00 zł tj. 1440,62 zł.

W sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania specjalnych zasiłków celowych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Nierzetelne wypełnianie druku wywiadu środowiskowego w sprawie dotyczącej przyznania pomocy w formie specjalnego zasiłku celowego.

   W sprawie nr 1 (B.T.) w wywiadzie środowiskowym z dnia 18.08.2016 r. (sporządzonym do decyzji GOPS/207c/08/2016 z dnia 18.08.2016 r.) nie został wypełniony i zatwierdzony przez kierownika jednostki „Plan pomocy zatwierdzony przez kierownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej". Zgodnie z § 2 ust. 5 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, na podstawie przeprowadzonego wywiadu pracownik socjalny dokonuje analizy i oceny sytuacji danej osoby lub rodziny i formułuje wnioski z niej wynikające, stanowiące podstawę planowania pomocy. Sporządzony przez pracownika socjalnego plan pomocy stanowi propozycję, co do sposobu postępowania

w danej sprawie. Ostateczne rozstrzygnięcie, w jakiej formie i jakim wymiarze świadczenia zostaną przyznane należy do kierownika ośrodka pomocy społecznej. Nie jest poprawne, jeżeli Kierownik Ośrodka nie wypełnia i nie podpisuje wywiadu, nie wskazując rozstrzygnięcia, w jakiej formie i wymiarze pomoc zostanie udzielona. Plan pomocy zatwierdzony przez Kierownika Ośrodka stanowi podstawę do kontynuowania realizacji decyzji przyznającej zatwierdzone świadczenie.

W odniesieniu do wszystkich kontrolowanych zagadnień stwierdzono następujące nieprawidłowości:

a. zatrudnienie na stanowisku pracownika socjalnego osoby nieposiadającej wymaganych ustawą kwalifikacji zawodowych uprawniających do wykonywania zawodu pracownika socjalnego,
b. brak spełnienia wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy,
c. brak prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych,
d. błędny sposób doręczania decyzji administracyjnych w sprawach dotyczących udzielenia schronienia,
e. błędne ustalanie dochodu w sprawie dotyczącej przyznania zasiłku celowego,
f. błędne ustalanie okresu ubezpieczenia w sprawach dotyczących potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej,
g. dożywianie dzieci bez wydawania decyzji administracyjnej i przeprowadzania wywiadu środowiskowego, pomimo braku ustanowienia przez Radę Gminy programu osłonowego w zakresie dożywiania,
h. nierzetelne sporządzanie podstawy prawnej decyzji administracyjnych w sprawach dotyczących dożywiania dzieci,
i. w decyzjach dotyczących ustalania odpłatności za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej, brak wskazania, że odpłatność stanowi 70% dochodu strony,
j. błędnie naliczona odpłatność strony za niepełny miesiąc jej pobytu w domu pomocy społecznej,
k. nierzetelne sporządzanie wywiadów środowiskowych w sprawach przyznawania i wypłacania specjalnych zasiłków celowych,

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenia pokontrolne:

1. Uregulować kwestię zatrudnienia pracowników socjalnych tak, aby Ośrodek zatrudniał w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych oraz na jednego pracownika socjalnego zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy przy realizacji zadań nałożonych ustawą przypadało nie więcej niż 2000 mieszkańców lub nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.
   Podstawa prawna: art. 110 ust. 11, ust 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.).
   Termin wykonania: 31.03.2018 r.

2. Na stanowisku pracownika socjalnego zatrudniać osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego wskazane w ustawie o pomocy społecznej.
   Podstawa prawna: art. 116, art. 156 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.).
   Termin wykonania: na bieżąco.

3. Dodatek do wynagrodzenia 250 złotych przysługujący pracownikowi socjalnemu, do którego obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku, wypłacać tylko zatrudnionym pracownikom socjalnym spełniającym wymogi kwalifikacyjne do wykonywania tego zawodu określone przepisami ustawy o pomocy społecznej. W przypadku pracownika nieposiadającego uprawnień do wykonywania zawodu , kwotę wypłaconego dodatku w 2016 r. w łącznej wysokości 2 852,06 zł uznać należy za dotację udzieloną z budżetu państwa i wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem. W związku z powyższym podlega ona zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.
   Podstawa prawna: art. 121 ust 3a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.)., art. 169 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2077).
   Termin wykonania: 15 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

152

4. Podjąć działania zmierzające do realizacji zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym dotyczącego prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych.
   Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.).
   Termin wykonania: 31.03.2018 r.

5. Decyzje administracyjne doręczać stronie, a gdy działa ona przez przedstawiciela – temu przedstawicielowi, za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania pism przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający pismo potwierdzał doręczenie mu pisma swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.
   Podstawa prawna: art. 33 § 2, art. 39, art. 42 § 1 i 2, art. 46 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1257).
   Termin wykonania: na bieżąco.

6. Uprawnienia do pomocy społecznej osoby/rodziny ustalać na podstawie dochodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o: miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych; składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach; kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.
   Podstawa prawna: art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.)
   Termin wykonania: na bieżąco.

7. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przyznawać na okres 90 dni od dnia złożenia wniosku lub w przypadku udzielenia świadczeń w stanie nagłym - dnia udzielenia świadczenia - chyba, że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.
   W przypadku gdy świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym lub w przypadku wystąpienia okoliczności, o których mowa w ust. 10, niezwłocznie

stwierdzić wygaśnięcie decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcy.

Podstawa prawna: art. 54 ust. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1938).

Termin wykonania: na bieżąco.

8. Pomoc w postaci posiłku dla dzieci bez przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego i wydawania decyzji administracyjnej, przyznawać tylko w przypadku podjęcia przez gminę odpowiedniego programu osłonowego.

   Podstawa prawna: pkt V.2 i V.2.1 załącznika do Uchwały Rady Ministrów Nr 221 z dnia 10 grudnia 2013 r.(Monitor Polski z 2013 r., poz. 1024).

   Termin wykonania: na bieżąco.

9. Decyzje administracyjne dotyczące przyznawania pomocy w formie dożywiania dzieci sporządzać w sposób rzetelny. W podstawie prawnej decyzji przywoływać faktyczne przepisy, które legły u podstawy jej wydania.

   Podstawa prawna: art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1257).

   Termin wykonania: na bieżąco.

10. W decyzjach administracyjnych ustalających odpłatność za pobyt mieszkańca w dps umieszczać zapis: odpłatność stanowi nie więcej niż 70% dochodu strony.

    Podstawa prawna: art. 61 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.), art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1257).

    Termin wykonania: na bieżąco.

11. Odpłatność Gminy za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej ustalać w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej, a opłatami wnoszonymi przez osoby zobowiązane.

    Odpłatność mieszkańca za pobyt w domu pomocy społecznej ustalać w wysokości nie większej niż 70% jego dochodu. Wysokość opłaty należnej od mieszkańca za niepełny miesiąc jego pobytu w placówce warunkować jedynie osiąganym przez niego dochodem i średnim miesięcznym kosztem utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej.

W związku z powyższym:

- w sprawie nr 2 (S.B.) zweryfikować odpłatność za pobyt mieszkańca w dps we wrześniu 2017 r.

Podstawa prawna: art. 61 ust. 2, pkt 1 i 3, art. 106 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.).

Termin wykonania: niezwłocznie.

12. W celu ustalenia sytuacji faktycznej i prawnej osoby ubiegającej się o przyznanie świadczeń z pomocy społecznej, a następnie podjęcia właściwych działań zmierzających do zaplanowania pomocy, rodzinne wywiady środowiskowe sporządzać starannie i rzetelnie. Poszczególne części wywiadu winny być wypełnione i potwierdzone podpisem ze wskazaniem daty zgodnie ze wzorem odpowiedniego kwestionariusza wywiadu.

    Podstawa prawna: § 2 ust. 5 i ust. 6 rozporządzenia z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1788).

    Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:
1. Wójt Gminy Marcinowice
2. a/a

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w z. kier. E. Z.
Ewelina Zygmunt

155